

MURINET
Multidisciplinary Research Network
on Health and Disability in Europe
Marie Curie Research Training Network
VI European Framework Programme

Att bedöma delaktighet i iCF-CY

Mats Granlund, CHILD, HHJ, Jönköping
<http://www.hj.se/doc/8047>
MURINET – ICF_CY konferens
Jönköping 20010.12.02

Delaktighet – vad säger WHO?

- **Aktivitet är en persons genomförande av en uppgift eller handling och mäts med bedömningsfaktorn kapacitet**
- **Delaktighet är en persons involvering i livssituationer och mäts med genomförande**
- **Kapacitet – en persons förmåga att utföra en handling eller aktivitet i en standardiserad miljö - KAN**
- **Genomförande – en persons utförande av handling i sin nuvarande miljö - GÖR**

Delaktighet i ICF-CY

En individs involvering (engagemang) i livssituationer

Involvering/engagemang – vad är det?

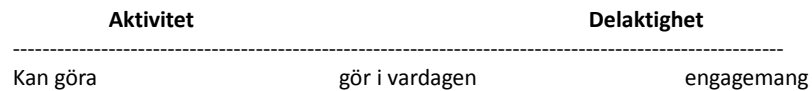
Livssituationer – vad är det?

Begreppet delaktighet

- Multidimensionellt begrepp
- Positivt fungerande på alla miljonivåer - känsla av kontroll viktig
- Känsla, agerande, upplevda förutsättningar på individnivå, inflytande på gruppnivå, demokrati på samhällsnivå
- Livsområden som barnet är delaktigt i, delaktigheten varierar mellan livsområden

Aktivitet och delaktighet som ett kontinuum

Hur varierar delaktighet mellan situationer?

Två typer av variation:

Frekvens deltagande i aktiviteter och antal och typ av aktiviteter

- Finns aktiviteten ?
- Är situationen åtkomlig?
- Har personen råd (tid, energi, pengar)?

Intensitet i engagemang i situationen

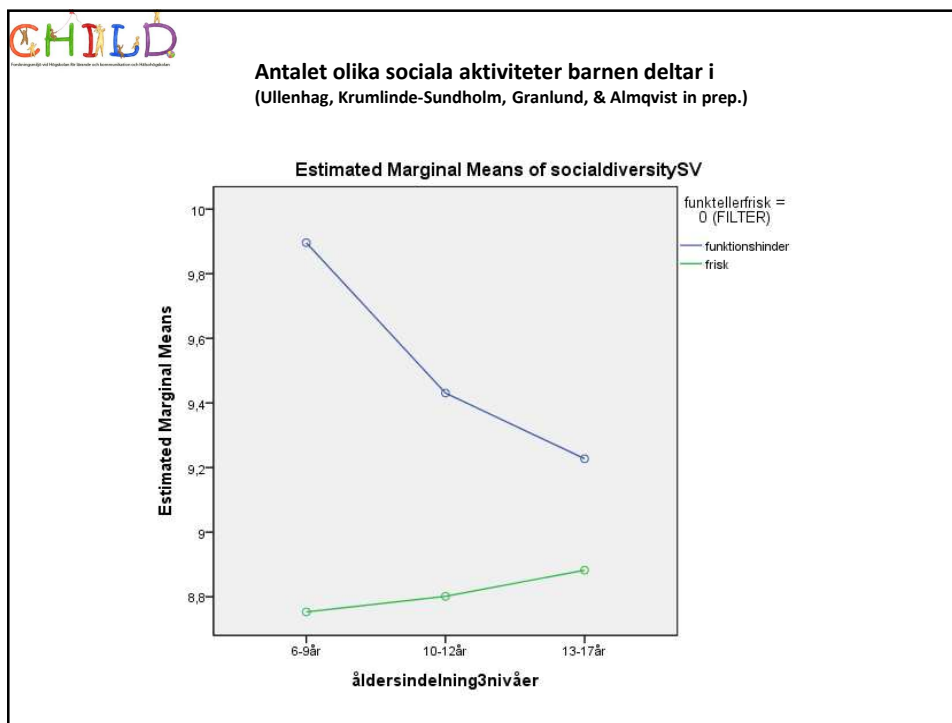
- Är aktiviteten anpassad till personens förutsättningar?
- Är situationen viktig för personen och är människor i omgivningen positiva till att personen deltar?

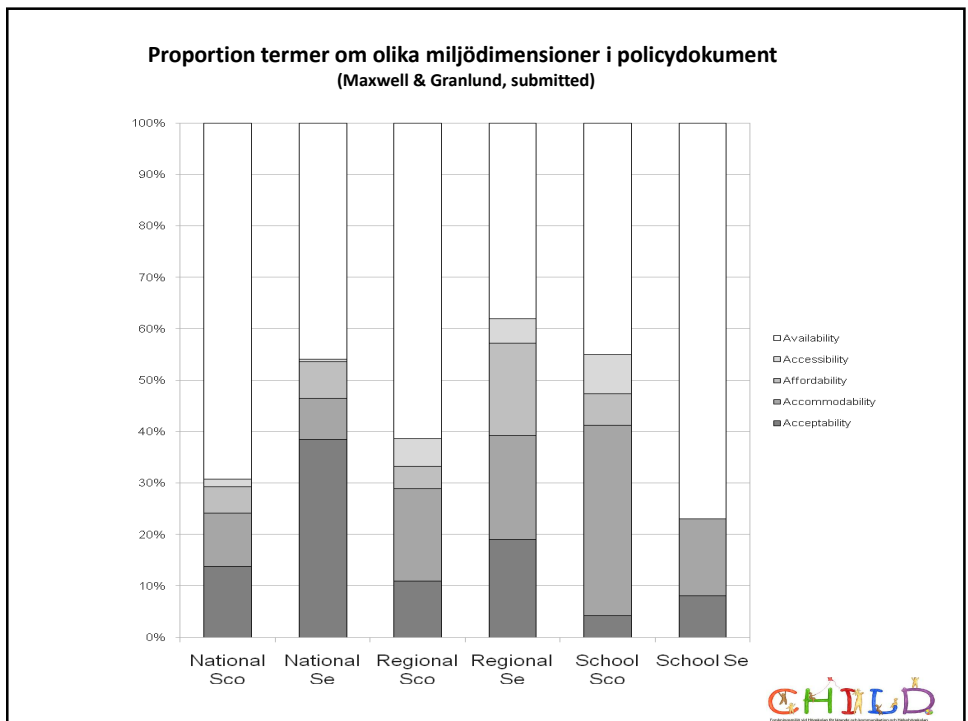
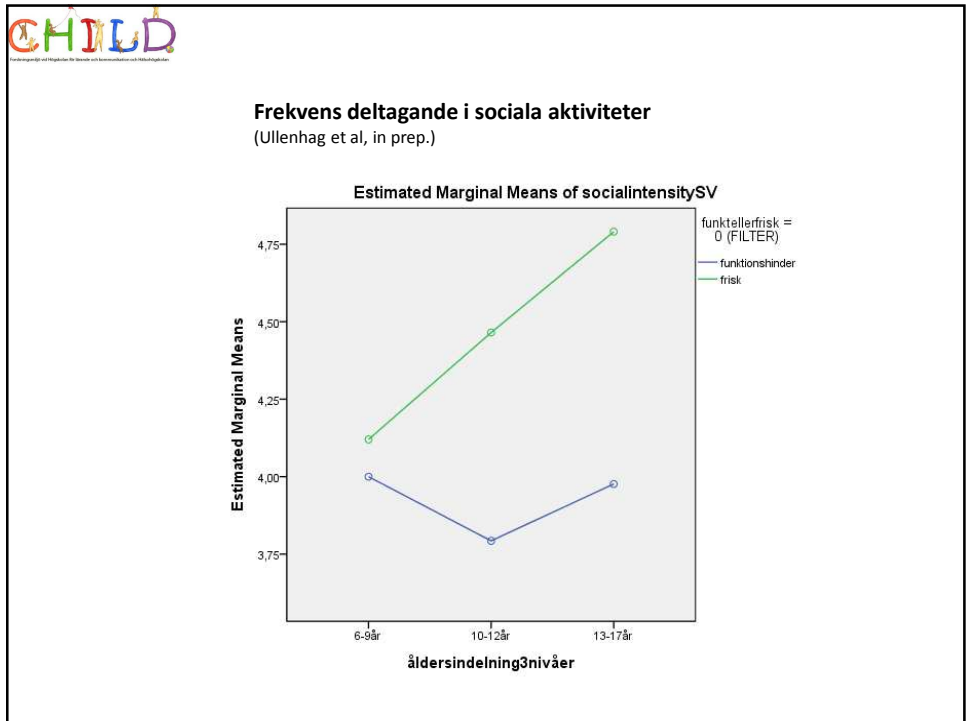
Delaktighet = gör i situationen – mäts med bedömningsfaktorn genomförande

Antal situationer som personen deltar i ?

Finns situationen?
Är situationen åtkomlig?
Har barnet/familjen råd?

Frekvens deltagande i en viss situation ?

Delaktighet i förskola/skola - generellt

- Barn med f.h rapporterar själva att de deltar lika frekvent och med samma engagemang som andra barn i klassrumsaktiviteter (Eriksson et al, 2004, 2007, in prep.)
- Barn med f.h upplever sig som mindre delaktiga utanför klassrummet (Eriksson & Granlund, 2004)
- Upplevd frekvens delaktighet i klassrumsaktiviteter minskar mer med ålder för barn utan fh än för barn med fh (ibid)
- Delaktigheten varierar individuellt mellan situationer
- Vissa elever är i genomsnitt mer delaktiga än andra

Vad säger barn och ungdomar själva?

- Conceptions of participation in students with disabilities and persons in their close environment (Eriksson & Granlund, 2004; JDPD, 16, 229-245)
 - Deltagare: 674 barn och ungdomar med funktionshinder och deras föräldrar, lärare och specialpedagogiska rådgivare (totalt ca 2000 pers.)
 - Design och metod: Mixad studie i vilken deltagarna svarade på en öppen fråga först i en större enkät. Svaren bearbetades och kategoriserades med kvalitativ induktiv och latent innehållsanalys därefter loglinjär analys
 - Resultat: Definitioner av delaktighet innehåller tre dimensioner upplevelsen av motivation och tillhörighet, målinriktat agerande, tillfällen i miljön. Ingen skillnad beroende på typ av fh, däremot åldersrelaterat
 - Slutsats: Delaktighet kan mätas som frekvens deltagande i aktivitet och att tillfällen till att vara delaktig upplevs finnas
- I can play – young childrens perception of health (Almqvist & Granlund, PR, 2007)
 - Deltagare: 68 typiskt utvecklade barn i åldern 4-5år
 - Design och metod: Kvalitativ studie i vilken barnen intervjuas om att må bra. Svaren bearbetades med manifest och latent innehållsanalys
 - Resultat: Barnen beskriver må bra som engagemang (målinriktat agerande) och må dåligt som kroppsliga och psykiska svårigheter. De flesta beskriver mer än en dimension
 - Slutsats: Delaktighet kan definieras som engagemang hos små barn, den tid barnen tillbringa i aktivt samspel med sin omgivning på olika kompetensnivåer

 Hur definieras delaktighet och besläktade begrepp i litteraturen?

Begrepp	DEFINITION I ICF - Involvering i livssituation	Ålder
	Eudamoniskt - att göra något värt göra	
Mastery motivation	A psychological force that stimulates an individual to attempt individually, in a focused and persistent manner, to solve a problem/skill/task that is at least moderately challenging for him/her (Morgan et al, 1990)	Små barn
Engagement	The amount of time children spend interacting appropriately with the environment at different levels of competence (McWilliam & Bailey, 1992)	Barn och ungdomar
Self-efficacy	Belief in one's one ability to control/affect a situation (Bandura, 1977)	Ungdomar och vuxna
Selfdetermination Inkl. begreppet autonomi	Acting as the primary causal agent in one's life and making choices and decisions regarding one's quality of life free from undue external influence or interference (Wehmeyer, 1996)	Skolbarn,ungdomar och vuxna
Participation	Engagement in life-situations (WHO, 2001) containing a sense of motivation and belonging, active goal directed behavior and environmental opportunities to act (Eriksson & Granlund, 2004)	Skolbarn,ungdomar och vuxna
Empowerment	Process by which individuals gain mastery or control over their own lives and democratic participation in the life of their community (Zimmerman & Rappaport, 1988)	Vuxna

Delaktighet = upplever engagemang i situationen behöver mätas med ny bedömningsfaktor

Motivation/hur viktigt det är

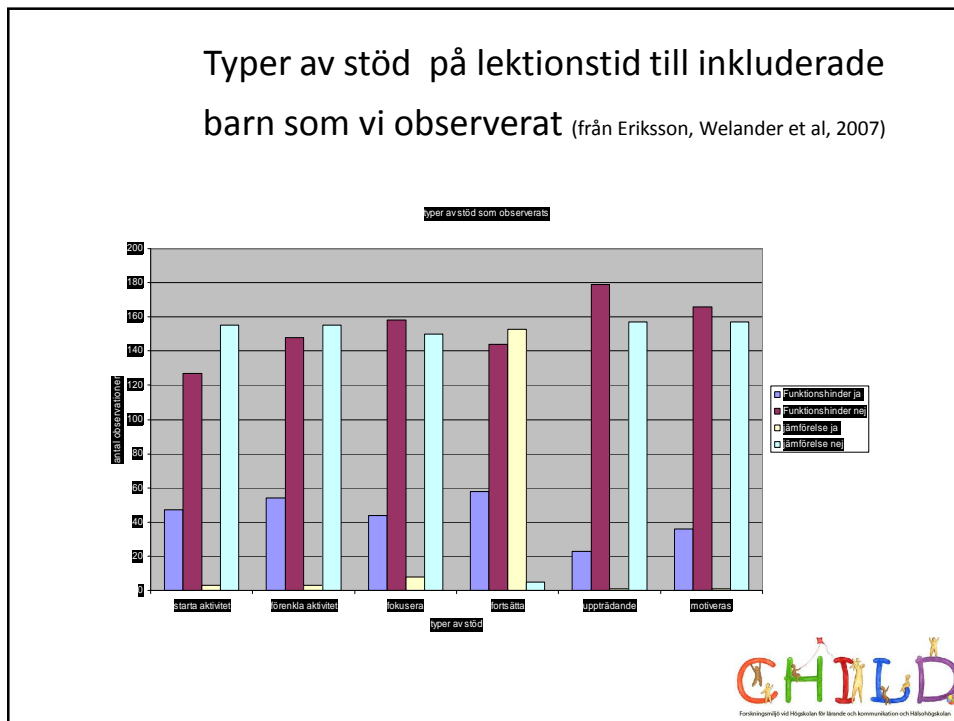
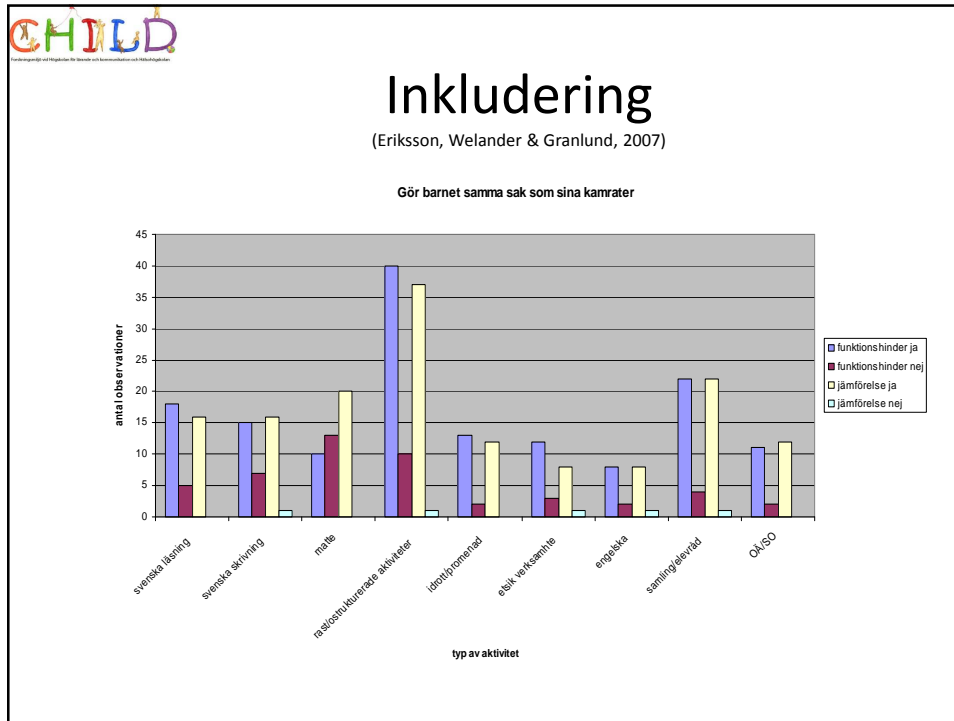
Hur anpassad är situationen till barnet?

Rapporterat engagemang i
genomsnitt
i viss situation

Hur accepterande är omgivningen
till att barnet är med?

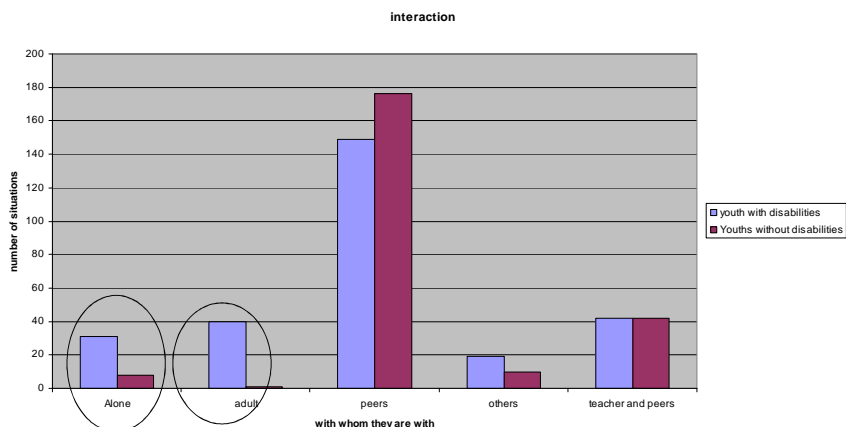
Engagemang här och nu

Barns rapporter om vem de samspelar med när de ombeds registrera

(Eriksson-Augustine & Granlund, in prep.)

CHILD
Forskningsprojekt vid Högskolan för Lärande och Kommunikation och Hälsovetenskapen

Social delaktighet -

Delaktighet och engagemang i aktiviteter tillsammans med kamrater

- Förskolebarn med fh befinner sig i samma aktiviteter på samma ställen i förskolan som andra barn men samspelar mindre med jämnåriga och mer med vuxna (Luttröpp & Granlund, 2010)
- Förskolebarn med fh är lika engagerade i sociala kontakter som andra barn (Luttröpp & Granlund, 2010)
- Barn med fh har färre kontakter med jämnåriga och fler kontakter med vuxna på raster och i klassrummet (Eriksson-Augustine & Granlund, in prep.)
- Barn med fh namnger färre kamrater och uppger färre jämnåriga i sitt sociala stödnätverk (Eriksson, Welander & Granlund, 2007)

CHILD
Forskningsprojekt vid Högskolan för Lärande och Kommunikation och Hälsovetenskapen

Delaktighet

en jämförelse av elevers och lärares skattningar

korrelationer mellan elevers och lärares skattningar av delaktighet

6 – 9 år .009

10-12 år .153

13-15 år .216

Korrelationer mellan betyg och delaktighetsskattningar(år 8 & 9)

	Eng8	Ma8	Sport8	Eng9	Ma9	Sport9
Lärare	.27	.26	.33	.59	----	.68
Elev	.20	.08	-.05	-.25	----	.30

Domäner i aktivitet/delaktighet

Delaktighet kan bedömas som:

genomförande

grad av engagemang/involvering

Kan båda faktorerna bedömas i samtliga domäner?

Vad är livssituationer

Livs domäer i ICF-CY

Ej kontextbundna

Lärande och kunskapstillämpning	<----->
Allmänna uppgifter och krav	<----->
Kommunikation	<----->
Förflyttning	<----->

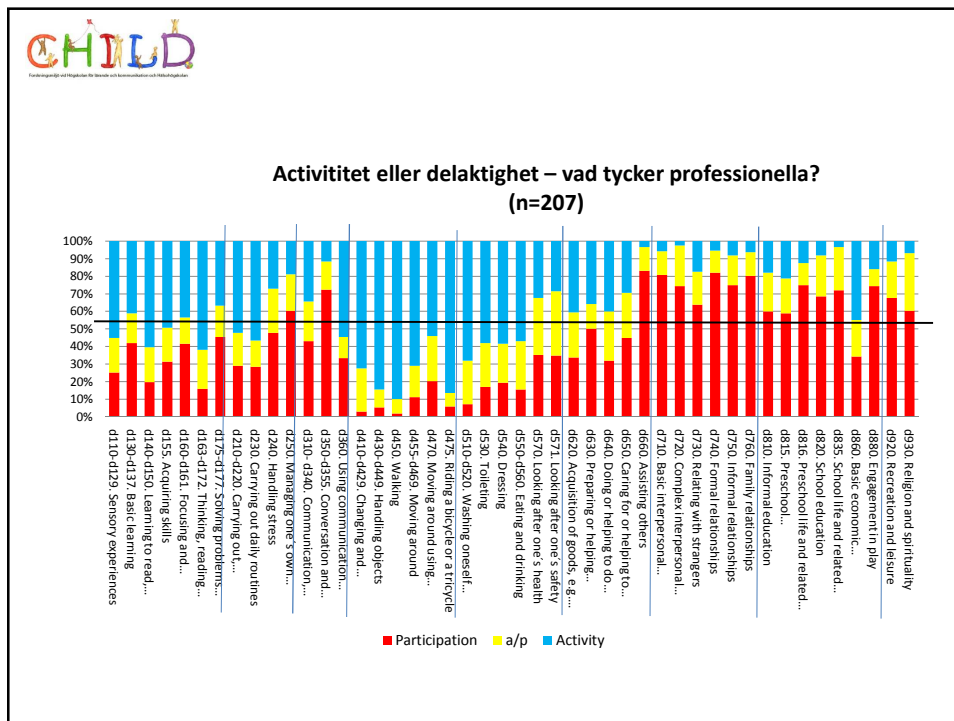
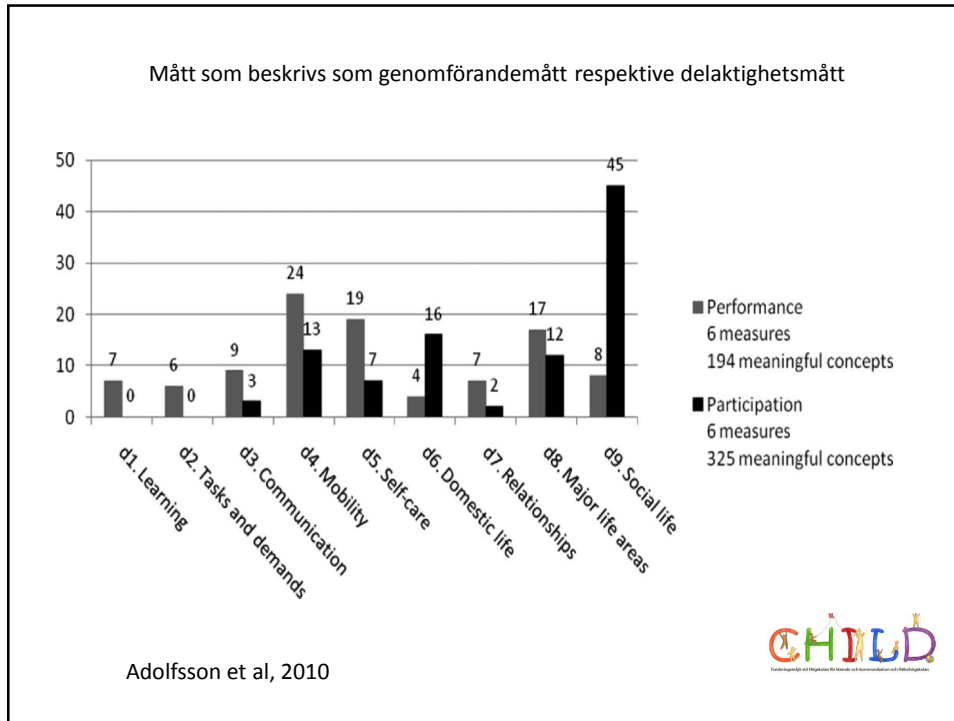
Kontext specifika

Egenvård
 Hemliv
 Interpersonella relationer
 Viktiga livsområden
 Socialt och samhällsligt liv

ICF		Correlated aspects		
Domain	Items (N)	Capacity versus Performance (%)	Capacity versus Importance (%)	Performance versus Importance (%)
1 Learning and applying knowledge	6	17	0	100
2 General tasks and demands	5	60	0	0
3 Communication	8	75	0	63
4 Mobility	6	33	0	83
5 Self-care	8	37	25	75
6 Domestic life	8	88	25	88
7 Interpersonal interactions and relationships	11	36	18	82
8 Major life areas	5	60	20	60
9 Community, social and civic life	11	0	9	73
1-9	68	43	12	72

Arvidsson et al submitted

Stabilitet och förändring

Delaktighet

Egenskap

Autonomi
Kontrollplacering
KASAM
Tidsuppfattning
Samspelsfärdigheter

Frekvens
delaktighet

Intensitet
delaktighet

Tillstånd

Flyt, delaktig nu
Motivation

NISCH

horisontellt samspel
bygger på tidigare erfarenheter

Observerbar miljö

Faktiska tillfällen till aktivitet
Lyhörda vuxna
Familj
Kamratnätverkets storlek

Upplevd miljö

Upptäckta tillfällen
Bekräftelse
Stöd från familj
Upplevt stöd av kamrater

Miljö